

ирить Роб. Нар.

Увага!

Ви отримали сими... Велика біблія... Письмо старого... Оправлена в полотно... Вже вийшли в друку... ПОВИЙ ЗАВІТ 35. РОЗВІЙНИК КАРМЕ... ІОК часть II. Ціна за... РІНАЛЬДО РІНАЛЬ... ДІНІ 25ц. ПРО ПОЛОВИ СПРА... І (четверте видане) 30. НАЙКРАЩІ НАРО... ДНІ ДІВОЧІ ПІОНІ 25. ІВАН ДУРАК 25. ЛИС МИКИТА 50. СИЛА І КРАСА 25. RUSKA KNYHARNIA 850 MAIN WINNIPEG. - MAN.

Важне!

На увагу тим, що хо... уть наукових книжок... Сими днями ми на... ули дуже цікаві і нау... ові книжки, за якими... іж Українцями був... ельний попит. Коли бажаєте гарної... аукової книжки, так... ейчас замовте собі слі... уючі: ро полові справи 30ц. (Четверте видане) ар-Голод 25 ілософія Штука 70 Чудові оповідання: Рінальдо Рінальдіні 25 Язольська справа 25 Іван Дурак(Толстоє) 25 Просимо вислати мовлення на адресу: Ukr. Robotnytsza Knyharnia 850 SELKIRK AVE. WINNIPEG, Man.

Ці!

\$1000 на випадок... ти або смерті? АНСЬКОГО ЗАПОМОГОВОГО Канаді, Ви забезпечуєте себе і бі слабости дістаєте заповомгу; а стають посмертне. 5 років по \$10 на рік. До дняк є членом і має право до Сооба, муцнина або жєнщина то жита. му кождий Українець і Укра ЗАПОМОГОВОГО ТОВАРИС є сила, а помагати собі взаім ться зорганізованєм Відділу дять писати на адресу: Society of Canada EDMONTON.

Пролетарі всі... єднайтеся!

Освободженє робітників має бути ділом самих робітників!

РОБОЧИЙ НАРОД

ROBOTCHYJ NAROD

THE WORKING PEOPLE

ПОРЯДКОВЕ ЧИСЛО 254.

ОРґАН УКРАЇНСЬКОЇ СОЦІАЛ-ДЕМОКРАТІЇ В КАНАДІ.

REGULAR NUMBER 254

PIK VIII.

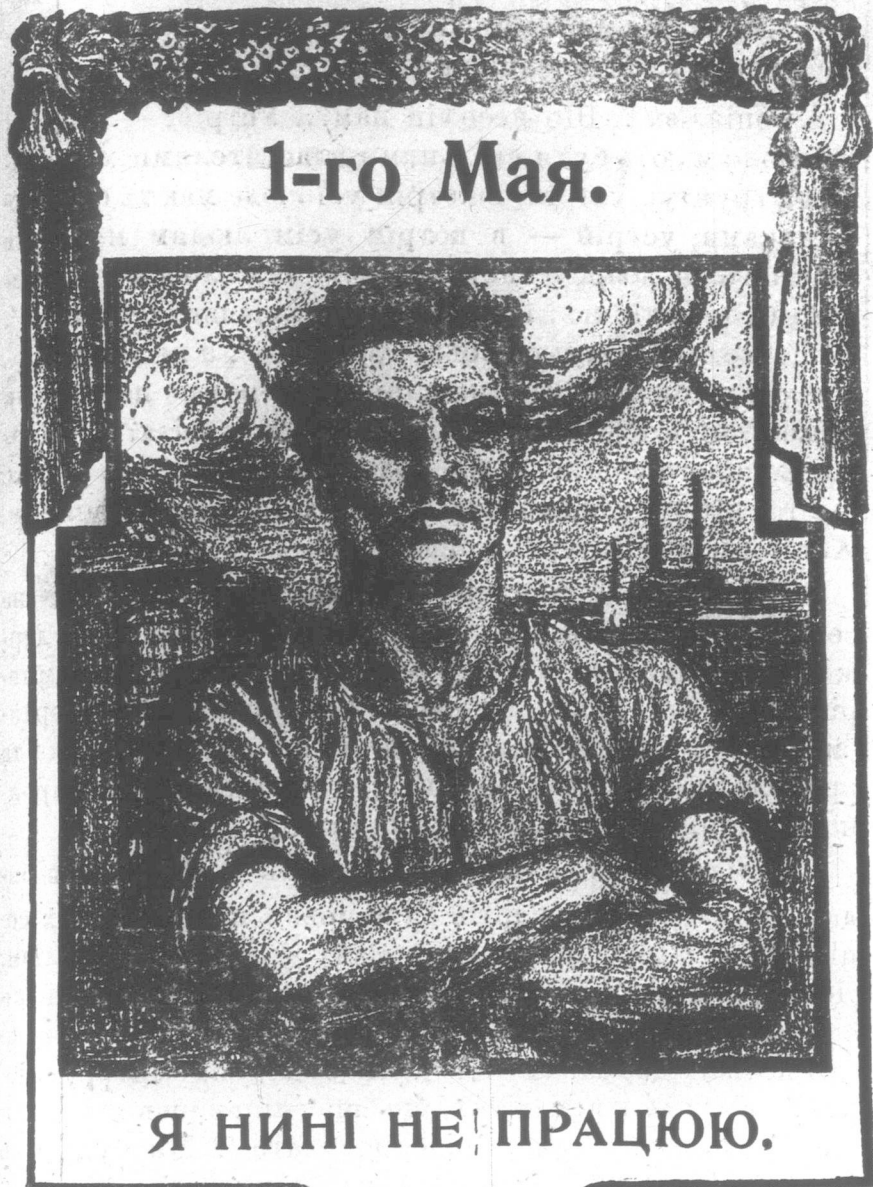
Ч 5

ПОНЕДІЛОК 1 МАЯ 1916.

WINNIPEG, MAN.

MONDAY MAY 1, 1916.

No 5. VOL. VIII

Прийде день розплати!

Реве, кажить ся злоба капіталу, По всіх країнах вона гуля, Нищить, руйнує і на поталу Голодний нарід виставля. Ревуть, лютують царі і дука, Горляють з ними й паузачі, Навіть ті божі, спокійні круки Рятують віру, дають кличі. Цілі ватаги ріжних шубравців Між пролетаріат ровійшлись, За підлий охляп від хлібодавців Тілом й душею їм віддалиєсь. Тим, що вже мають рідну країну, Говорять: ворог на нас напав, Ідїть і бийтєсь аж до загибу, Бо край наш бідний вже пропав. А нам „нешасним“, котрі не маєм Своєї держави, своїх панів, Вони обіцюють нам їх зробити, Бо це доволі стане рабів. І таким чином руйнують братвю, Міжпролетарєську щирю любов, І, роздливши ту страшну силу, Іхають в бєводню всіх стрімголов. А сами з тьха, мов собаки, У нїг катів хвостами вють, І за народню зраду криваву Посад, охляпів від панів ждуть.

Першемайські Кличі.

- 1) Нарід не може бути вільним, доки залежить від кусня хліба! 2) Досить рабської платні! 3) Діти не мають бути затрудені в індустрії! 4) Виріб має бути для ужитку, а не для анску! 5) Єдність праці! 6) Надія світла лежить в робітничій справі! 7) Соціалізм — се найщасливїше жите для всіх! 8) Громалєське добро годі добре, коли воно спільне! 9) Штука та забави для всіх! 10) Надія в праці і радїсть в посїданю! 11) Кооперація та заводи, а не конкуренція! 12) Коротший день праці і яснїше жате! 13) Соціалізм — се братерство! 14) Рівність нагоди! 15) Воля!

Нині день нашого свята, який і соняшний день Прешого Мая. В сей день свідомі робітники цілого світа по братьєському простягають один до другого руки, а багатирі збирають усі свої сили, аби зіпсути робітникам їхне свято, а де вдасть ся — то й налякати їх. Хоч одного дня в році ми мусимо жита. Хоч один раз ми повинні скинути з себе ярмо покрївлого раба і заявити світові, що ми відчуваємо наше рабство, що воно навісне для нас, і що ми усі сили положимо у боротьбі за визвол праці. Що нам ті свята встановлені церквою і державою? В них нема нам радості, хіба лише спочинок, який дають робучій худобі, щоб вона не подохла від безперестанної роботи. Але в нас є своє свято. І жадна сила не перешкодить нам того дня сотворити нашу волю. Робочий Український Народе! Хай і нам закинем до Канади буде святий сей день. Не йдїть 1-го мая до роботи, робїть мітінга і виходїть на улиці з червоними прапорами, з тими ознаками наших домагань, завзятої боротьби і грядущої перемоги! Покажіть тим дукарям, що ви прокинулись і стаєте до боротьби за свою людську честь і права! Покажіть вашим визискувачам, що ви розумїєте, як багато ви зробили для Канади! Що тільки ви і ви побудували усі канадійські жєлєзницї, що багато ваших кісток поломлено, багато жи-

Звиш 100.000 членів в Американській соціалістичній партії.

Після найновїших офіційних даних, Американська Соціалістична Партія числить тепер в своїх рядах звиш 100.000 членів. Правдиве число є: 103,456. Се ті члени, що регулярно приходять на мітінги, регулярно платять свій членський місячний податок і взагалі провадять соціалістичну працю, що з кожним разом змінює вплив соціалістичної партії в сім краю. Після звіту головного секр. Партії тов. Лавферсіка на засіданю Екзекутивної партійної, число членів особливо останніми часами все збільшуєть ся, так само й дохід партії в членських вкладок. Дохід з членських вкладок в останнім місяці (марті) був вишній ніж колиби то не було від цвїгтя 1914р. — заявив тов. Лавферсік.

"ROBOTCHYJ NAROD" (THE WORKING PEOPLE).

The official organ of the Ukrainian Social Democratic Party, Affiliated with the S. D. Party of Canada.

THE ONLY UKRAINIAN SOCIALIST PAPER IN NORTH AMERICA

Published monthly by THE EXECUTIVE COMMITTEE OF THE U. S. D. P. OF CANADA Pritchard & McGregor Winnipeg, Man. Subscription \$1.00 a year.

ЧИТАЙТЕ! ЧИТАЙТЕ!

"Робочий Народ" — одинокі соц. дем. часопис для цілої Америки; вона одна дає те знання, яке повинна мати кожда працююча, власово-свідомою людиною.

"Робочий Народ" коштує на рік лиш один долар, а адреса до нього є:

ROBOTCHYJ NAROD Box 3658 (St. B.) Winnipeg, Man.

Відбудуємо Інтернаціонал.

Сьогодні день 1-го мая... День Інтернаціоналу... День, коли Пролетаріат цілого світу має обшити своїм прапором, усе і тривати буденні, а відритись до купи на ві-ва і як на величній військовій параді, чи на веселі-них маневрах оглянути свою силу.

І ще перед двома роками в жахому вичувала буржуазія той день 1-го мая. Нервово підраховували капіталістичні газети кілька мільонів веселітнього робітництва вяло участь у тім страшенні для них святі... А біла наша росла і в усіх закутін світа лунали робітничі покляки:

"Пролетарі усіх країн єднатесь!" Що значить "Робітники цілого світу — єднатесь!" А по при то греміли клячі: "Долів мілітарям!" "8 годян праці!" "Рівне право жіноцтву!" Видко було, що робітництво уже графало на певну просту дорогу до раю соціалізму...

Так навіть було на світі перед двома роками!.. А чого ж тепер ма мусимо кричати; "Відбудуємо Інтернаціонал!"? Грім гармати у Європі та військовий рух навіть у нашій тихій Канаді дасть вам на се відповідь. Коли кричимо "Відбудуємо Інтернаціонал!" се значить, що він упав.

Зрозуміймо причину його упадку, а побачимо дорогу його піднесення. Розв'язок веселітнього капіталу пхав пануючі ка-

піталістичні держави до імперіалістичної війни. Колосів за панщини людей гонили на війну так само, як і на поле до пана на роботу. Колись підбурювали темні маси до різанини "в імя бога"... Але вкіншню війну провадять "в імя нації". Капіталізм виступав для людства оману, щоб воно мільонами без страху поїшло в пащу смерті. Колись Магомет пообіцяв мусульманам рай і 300 жінок кождому з них, хто агнеє у бою, — і тисячі тисяч мусульманів положило свої голови за ту обіцянку...

Тепер готуючись до сеї Европейської війни — керманчі капіталу насамперед приглядались яке слово кинути в народні маси, аби вони пішли на смерть, як ті мусульманці за Магометову обіцянку. І таким словом була "нація". По кождій державі рознесли крик, що противна держава йде її знищити, зворушувались поневолені нації і стаючи то по сеї, то по той бік, сподіюлись собі впасти на самостійність чи автономію. Робітництво цілого світа вдумувало і з гаслом "Хай живе нація!" пхнуло убивати пролетар пролетара.

"Хай живе нація!" Ми ж добре усе знаємо, що сеї війни є імперіалістична, себто котрася з воюючих держав має надію загребти собі трохи не цілий світ. В голові воюючого капіталу нема "нації" — там ідея зisku, дуплене шкери з цілого світу.

"Хай живе нація!" Є в світі річи в суті своїй гарні, але небезпечні, смертоносні... Пряміром християнство: що може бути вищого від ідей моралі Ісуса? Але проважене руками попівста та пануючих християнство поляшило по собі огнища інквізиції. Так і "нація" — се гасло кинуте буржуазією в робітничі маси, стає гадюкою отруєю Пролетаріатови.

"Хай живе нація!" — Нація є певна кількість людей сполучена спільними інтересами. Мова і кров не конче там грають першу ролю. Спільне житє виробляє спільну культуру, здебільшого і спільну мову — яке спосіб спільного порозуміння людей з людьми.

В національній культурі має інтерес і робітничий клас, розуміючи, що чим вище буде та культура, тим швидше і робітництво той нації піднесеться. Тому і робітники враз за буржуазією кричать: "Хай живе нація!" І стає з того те, що й соціалістичне робітництво забуває про вищі ідеали, без здійснення яких соціалізм не можливий, починає дбати лише про свою націю. Наприклад, польський пролетаріат або англійський — чи розуміють вони, що значать інтереси цілого людства? І не дивно-ж тоді, що коли польська буржуазія робила свято грунвальдського бою, то цювад усіх жєзондаів та соколів телепались в своїм терновим вінком, як собачий звист, і неповадані тою Польщею польські соціалдемократи (не обминув дух націоналізму і соціалістичні партії інших народів. І народні конгреси, хоч виспалили там тисячі гелеток файних слів про соціалізм, але в дійсності усеї соціалістичні партії були точені шашелями націоналізму.

Гасло "Пролетарі усіх країн, — єднатесь!" не розуміли, що робітництво цілого світу, єднає самі але

знали єднати, чи організувати у соціалістичну партію лише робітників одної нації, колпачили йому голови буденними інтересами своєї держави чи нації і мало вчили інтернаціоналізму. А сви і скориставсь тепер капіталізм, і проваво спокутте пролетаріат свій гріх за занедбане інтернаціоналу! Коли тепер кинемо оком на мину-вшу соціалістичну роботу, то бачимо, що то був націонал-соціалізм.

Чого ж ми бануємо так за там Інтернаціоналом? Чи не краше, хтось скаже, ширити соціалізм по націях?.. І скінчивши сю Европейську війну почати війну в Америку? Га? Капіталізм є веселітнім — зброя проти него має бути такаж Робітництво є тіною капіталізму. Робітництво є нападком капіталізму, нападком, котрому в спадшину має дістатись ціла земна куля. Капіталізм вявєсь до интернаціоналізму, соціалізм дубель-тото має бути интернаціональним.

Соціалізм... Що несе він нам?.. Устрій, — в котрім усі люди мають бути спільними власителями машинерії та ґрунту, устрій, в котрім усі люди мають бути робітниками, устрій — в котрім усім людям має бути забезпечене добре істнованє; — одним словом усе людство буде мати що їсти, пити і хороше походити". Людство... Ми чуємо слово "людство", а не "нація"... І се розумно. Поділені на нації, дбачи про нації — як можемо ми стати спадкоємцями цілого світа? Спадко-ємцем цілого світа може бути тільки людство цілого світа! Віינו, кажемо, може скасувати тільки соціалізм. Але соціалізм интернаціональний!

Колись люди ділились на фамілії чи роди, потім на села, так на повіти, на провінції, тепер на нації та держави. Капіталізм іле тепер робити з світа одну імперію, з кличем "Хай живе нація!" Ми соціалісти ввертаємось до усіх націй і, виваючи їх спинати рабунок та кроволіте, даємо світові наше гасло, гасло міжнародного-соціалізму: "Хай живе людство!"

Старий интернаціонал упав, упав через те, що в рядах соціалістичних партій було повно національних соціалістів. Але основою соціалізму є интернаціоналізм. Досять соціалістам валиги у націоналізм, а вже і по соціалістичній. Се бачить тепер соціалістичне робітництво по всіх державах і клич "Відбудуємо интернаціонал!" залунав в рядах тих, що ще лишались вірними ідеї К. Маркса. Але як "відбудувати"? Ми будували Інтернаціонал в надвору, а в середині дозволили ширитись між нами націоналістичним ідеям.

Щоб відбудувати интернаціонал треба тепер гостро вдатись до тої націоналістичної голоти поміж нами, що ставить собі "Україну", "Польщу", чи яку іншу країну вище ілеї братерства людства цілого світа. "Хай живе людство!" — се наше тепер гасло. І се "чи-щєне" соціалістичних рядів почалось по всіх державах. Ми не потребуємо чекати кінца війни. Від вини бері-мось до того чиненя. А власне вині на день 1-го Мая ми маємо сповнити свій интернаціональний обов'язок.

Українська буржуазія потребує собі "самостійної України", аби мати вільну руку лунити шкуру з свого

народу. Найже цї!

Ми робітниць треба єдності, а Але хай ніх точку нашої борніства ми має справу вияволу

Ми мусимо волі, але робити цілого людства. Польщі як і Укр потребуємо, що "Хай живе лю- людство складає рязму, не після г ті нації бути віл

Соціалізм ст не дали себе вла ціоналізму, то і євлюю Інтернаці розкувати заков

Але розумів їх, вдури не бу тернаціонал!" п же зроумів своє

Хай же вині голос Українськ "Відбудувуй "Хай живе лю

"Долів нації"

Чи год Федератції У

Ми вже кілька зували, що "Фед країниців в Злуч жавах" — є худстві рствейської у буржуазії. Цікав тепер до купи пр і спосіб яким нап ія думає виволов ну. Способів тих:

- 1) Інформувати роди про Українсь 2) На Мировім упімнутись за Про яку Україну ввоминатєсь ті сп жий зроуміє в неня, яке уже не

На Першого Мая. Реформи і революція.

Перший день Мая робітничє свято. Хай всюди червоний прапор повіває, Хай гине відвічна темнота й неволя, Хай вільна думка нас всіх огортає. Які ж гарні дні твої, о, Маю! Гори і долини прибрали ся в цвіт, Але робітничє житє засмучене Всього льєсь кров, сльози і піт. Які ж гарні дні твої, о, Маю! Як весело спів птах гомонить... А в нас веселощів ніколи не має. Журба і смутков на серцю лежать. А як тойно живють дармоїди! В них майові дні і в землі. Своім шумом приглушують стогін В робітничій халуші воли. Попи нам кажуть обходити свята Князів, царів і панів, Що за їх вороки і жгче розвішне Діла ся кров бідаків. Руїнуємо ж скривь старі ідоли, Помочи від них не ждїм! Наша поміч в науці та влучі, То-ж до діла ся берім. Хай від нині, від першого Мая, Дух протесту ввіє в нас, — За волю йти боєм на лютих тиранів, Гнобителів бідних клас. Ми від нині, від першого Мая, Занехаймо роздор між собов; Хай живе Робочий Народ й вільна думка! Хай між нами панує любов! Ст. Заскїчний.

Роман Мауркевич. Цілю робітничого руху є здійсненє соціалістичної революції, або перервоту в наших суспільних обставинах, щоб робітничий клас став ся класом правлячою в промислі. Тільки сеї соціалістичний перервот, може остаточно розв'язати питанє свободи і добробуту внішньої класи фабричних наемників, запровадити може новий лад, корисний для людкості. Соціалістична революція котра дасть пролетаріатови властє над копальнями, над фабриками, над цілим народним багатством, не прийде завтра. Здаємо собі докладно справу в того, що нині наші обставини ще не дозрїли до того, чтобы можлива була побіда робітничої класи. Робітничий клас в великій своїй частині не є ще дійсно усвідомлена. Не є зорганізованою так, чтобы могла заволодїти промисловим апаратом народу. Тяжальна ній є ще єсліди довгої неволі, єсліди "на-ука" попівства, котре є слугами пануючих богачів, тяжальна єще пересуди. Се все робить неможливим вибух соціалістичної революції, котра може бути тільки виразом класового усвідомленя робітників. В декотрих краях обставини не дозрїли єще до соціалістичної революції хотїяби тому, що робітничий клас є в значною менш-постією в краю. Літа роввїтку допровадять до соціалі-

ної революції. Соціалістична партія, котра стоїть на чолі робітничого руху, не має на цілі виключно тільки пропагованє соціалістичної революції. Її діяльність не може замкнути ся в рамках пропагованя революції і ввазувана на користи, які будуча революція дасть робітничій класі. Меж нами є "революціонери", котрі багато пишуть і говорять о революції, і єї здає ся розуміють, що сям говоренєм зробить ся вже завтра революцію. Соціалістична партія повинна також приготувати революцію і приготувати її. Повинна приготувати робітничий класу, за помочю ширєня класового усвідомленя, освічуваня робітничих рядів, як також за помочю проваженя їх до бою з добуття, котрі поліпшуть житє робітничої класи, зменшать годну праці, забезпечуть старість, в сеї спосіб поліпшивши положенє робітників, уможливають їм освічуванє ся і культурний роввій. В тій цілі соціалістична партія стремлячи до соціалістичної революції і не тратаючи ніколи з ока сеї цілі а тимбільше не відрікаючи ся її (брехнєю є тверденє декотрих з тях "революціонерів", що нїби соціалістична партія вирікалає революційної програми!) провадять завєгди борбу о дрібні здобутки, так звані соціалістичні реформи. Жаданя сїх реформ є вібрані в програмі соціалістичної партії, в так звані "тимчасових домоганях". В синдикалістичних і анархїстичних часописях дуже часто знаходить ся статї про теї програми соціалістичної партії. Признана однак треба, що в великій

масі сїх закидів, найчастїше голосованих і пустих, ніколи не можна дошукати ся навіть тіни аргументу, узасаднюючого, чому реформаторська соціалістична політика є злою, є нереволуційною, є "буржуазною". Реформаторська політика соціалістичної партії могла би вийти робітничому рухові на але тільки тоді, коли би соціалістична партія вказувала на єї реформи, як на остаточну ціль робітничого руху, коли би уважала їх за остаточні свої жаданя. Нїякого однак такого примїру до сєгє часу не було. Противно, всюди соціалістична партія борючи ся і здобуваючи дрібні уступки або реформи, вказує на те, що робітничий клас по їх використаню зробить ся сильнїша і улекшть собі борбу о соціалізм. Під сїм вглядом є ясно сформована платформа американської соціалістичної партії, в котрій по вєсаднїчїм обговорєнню стремлїнь і революційних цілей партії, читаємо: "Яко засоби обчислені на зміцненє робітничої класи в її борбі о здійсненє її остаточної цілі — колективістичного устрою — і на вріот її сили проти капіталістичного утєску, пошираємо слїдуочу програму, до котрої зобов'язуємо ся сами і наших вібраних урядників..." (тут слїдує реформаторські домоганя). Ся форма є цілком ясна і не лише жадних сумнівів. Нїхто єсно трактуючи справу не може посулжувати соціалістичну партію о реформованє, о бажаня утриманя капіталістичного устрою і ослабленя революційного духа серед мас. Реформаторська політика соціалістич-

них партій принє тникам у всіх кр дачують робітничу масу важни працу, забезпечє датний робітнич тно і богато, бог краях, де перєц роняючих для ро ничий рух розви лїона за мїліона усвідомленя. М що в тих краях, реформ робітнич чим в тих краях робітник є відда підпрємця де, в анї, не посїдає анї репрезентаці держав. Тут практик теоріями синдїка ми, після котрих для робітничої к волюційного дух ки виходить, ш чого руху, чим і ків. Чим полже лекше є о стихї лекше ширить с да. Але ті вибух нархїстичні рух невїй Італії, не приртовлюванє хвилі, в котрій і дить розумну го ром.

у соціалістичну партію лі- колпачили йому голову б- держави чи нації і мало вчили і скориставсь тепер капітал- пролетаріат свій гріх за занеда- тепер кинемо оком на мину- у, то бачимо, що то був на-

за тим Ітернаціоналом? Чи ширити соціалізм по на- європейську війну почати вій італізм е всесвітній — зброя Робітництва є тією капіталом капіталізму, нащадком, істатись ціла земля куля. Ка- ціоналізм, соціалізм дубель- альним.

він нам?.. Устрій, — в котрим бнми владствителями машин- отрим усі люде мають бути ро- котрим усім людам має бути ане; — одним словом усе люд- пини і хороше походять". во „людство", а не „нація"... нації, дбаючи про нації — як мцями цілого світа? Спадко- бути тільки людство цілого же скасувати тільки соціалізм, нальний!

в на фамілії чи роди, потім на овинції, тепер на нації та дер- р роботи з світа одну імпе- нація?" Ми соціалісти зверта- ваючи їх спинати рабунки та а наше гасло, гасло міжнарод- ае людство!"

ував, ував через те, що в ра- й було повно національним со- ціалізму е ітернаціоналізм. ти у націоналізм, а вже і по тепер соціалістичне робітниц- ч, „Видбудовуємо ітернаці- о, що це лишались вірними відбудовувати"? Ми будували а в середині дозволяли шир- стичним ідеям.

ітернаціонал треба тепер гос- алістичної голови поміжні в- аїну", „Польщу", чи яку ін- ерства людства цілого світа. е наше тепер гасло. І се „чи- ціл почалося по всіх державах. кінця війни. Від нині бері- ласне нині на день 1-го Мая ітернаціональний обов'язок. а потребує собі „самостійної а руку лупити шкіру з свого

відів, найчастіше голослов- і, ніколи не можна допускати ти аргументу, увасаднюючо- еформаторська соціалістична злою, е не революційною, е ю".

торська політика соціалістич- орла би вийти робітничому ру- нісько тоді, коли би соціалі- вказувала на ці реформи, як ціл робітничого руху, коли х за остаточні свої жагана, ак такого приміру до сего часу стивно, всюди соціалістична ти ся і здобуваючи дрібні ус- реформи, вказує на те, що ро- па по їх використанню зробить а і улекшать собі борбу о со-

лядом е ясно сформована мериканської соціалістичної рій по засадничим обговоренню революційних цілей партії, ко засоби обчислені на зміц- ній класи в її борбі о здійсн- ній цілі — колективістично- і на зріст її сили проти капі- тустку, попіраємо слідуючу а котрій зобов'язуємо ся сами і нах урядників... (тут сліду- торські домагання).

а е цілком ясно і не ляшає відів. Ніхто чесно трактуючий же послужувати соціалістич- реформоване, о бажана утр- еїстичного устрою і ослаблена го духа серед мас.

торська політика соціалісти-

народу. Най же та буржуазія сама й бореться за „на- ці..."

Ми робітники — наймити маємо вишшу роботу! Нам треба єдності, аби тій буржуазії головки покругать! Але хай ніхто не подумав, що ставлючи на першу точку нашої боротьби ітернаціональну єдність робітництва ми маємо зрікатись своєї мови, заведувати справу виводу України. Ні!

Ми мусимо помагати, чи брати й участь у тім виводі, але робити то все завжди маючи на оці доброго цілого людства. Для нас має однаково дорога воля Польщі як і України, ба навіть Мексика або Китаю. Ми потребуємо, щоб нації по цілім світі стали вільними. „Хай жие людство!" „Хай жиють нації з котрих людство складасть ся!" Але не за допомогою зброї мілітаризму, не після підступства королів та буржуазії мають ті нації бути вільні.

Соціалізм став в світі уже такою силою, що коли б не дали себе владати націонал-соціалісти на гачок націоналізму, то і війна б не було і ми б силою своєю, силою Ітернаціоналу примусили б людських верховодів розсудити закони нації.

Але розуміє помилку дає певність на будуче, що їх, вдури не буде. І оей поклик: „Видбудовуємо Ітернаціонал!" показує, що всесвітній пролетаріат уже зрозумів свою помилку.

Хай же нині дня 1-го Мая загремять і наш голос, голос Українських Соціал-Демократів:

„Видбудовуємо Ітернаціонал!" „Хай жие людство!" „Долів націонал-соціалістів!"

Чи годиться нам з „Ідеями" Федерації Українців в Злуч. Державах?

Ми вже кілька разів вка- ретар „Ф. У. З. Д." в ле- зували, що „Федерація У- легатцією подав Комісії За- країнців в Злучених Держ- граничних Справ Стейт- жавах" — е худосилий ви- ського Конгресу:

1) Інформувати інші наро- сти у націоналізм, а вже і по тепер соціалістичне робітниц- ч, „Видбудовуємо ітернаці- о, що це лишались вірними відбудовувати"? Ми будували а в середині дозволяли шир- стичним ідеям.

них партій принесла багато доброгo робі- тникам у всіх краях. Сій то політиці зав- лячують робітники свої виборчі права, ці- лу масу важних законів, охороняючих працю, забезпечене на старість, законо- датний робочий день, мінімальну пла- тню і багато, багато других. У всіх тих краях, де перепроваджено цілий ряд охороняючих для робітників законів, робіт- ничий рух розвиває ся добре і обіймає мі- ліони за мільонами ланцухом класового усвідомлення. Можна би навіть сказати, що в тих краях, де е більше суспільних реформ робітничий рух розвиває ся дїпше- чим в тих краях, де реформ тих нема, а і робітників є відданих на ласку і неласку підприємця де, е позбавлений права голосо- вана, не посідає жадної законної охорони ані репрезентації в законодавчих тілах держави.

Тут практика розминає ся цілком з теоріями синдикалістично-анархістични- ма, після котрих реформи е „шкідливі" для робітничої класи, бо ослаблюють ре- волюційного духа серед мас. Після їх гад- ки виходить, що тим ліпше для робітни- чого руху, чим гірше е положенє робітни- ків.

Чим положенє робітників є гірше, тим легше е о стихійні вибухи розгукти, тим легше ширить ся анархістична пропаган- да. Але ті вибухи розгукти, ані також а- нархістичні рухи в Іспанії або в полу- днєвій Італії, не мають нічого сміливого а приговорюванєм соціальної революції, хвалї, в котрій працююча класа авирова- дить розумну господарку народним доб- ром.

польської західної Гали- чини та від Румунів, Ма- дярів і австрійських Нім- ців на Буковині і в У- горщині;

б) Росія повинна що- найменше привагати заса- ду національної відруб- ности Українців і випис- сати єї раз на все в ури- дової книжї Законів, а У- країна повинна мати бо- дай таку автономію як мала Фінляндія перед 1900 роком (часи Вобри- кова); усеїмаи влукати тих двох країн було се, що автономія була їм за- гварантована або царем або його послами. (Украї- ні в 1864 р., Фінляндія в 1809.)

П. Як би наслідком вій- ни було заняте Галичнина і Буковина через Росію, то- дї Мировий Договір по- винен загварантувати всім Українцям бодай та- ку невеличку національ- ну автономію, як ся, що нею Українці тішили ся в тих провінціях перед вій- ною.

III. Як би Австрія здо- була частину російської України, тоді Мировий Конгрес повинен утвори- ти автономну українську державу в тої частини о- ригінальної, української території, яка на се зго- родить ся".

Чистий гандель!.. І хто з свідомих Українців — робітників входить ся паль- цем кивнути на такий „ви- звіль" України.

I. По зарізанню мільонів Українців з о- бох боків царського і ц- сарського, по знищеню Галичнина, а може і цілої У- країни — сім людоньки як церкони діли просять ав- тономії від Австїї та Росії!

II. Коли ж Галичнина і Буковина пішли під Росію, тоді сі політакери жebra-

ють, щоб „Мировий Дого- вір" повинен загварантува- ти всім Українцям бодай невеличку „національну ав- тономію"... „Невеличку"... тава невеличка відвага тих спасителів!

III. Як би Австрія здо- була частину російської У- країни..."

Частину України... То ж видно, що в них цікавито нема в головах виволу цілої України!

В сім „упіменню" ка- жуть ся лиш загальними словами про „автономію" України, але нічого не ка- жуть ся про певучі рефор- ми на Україні.

З сего „упімення" і з ці- лої праці діячів „Ф. У. З. Д." видно тільки працю буржуазів, котрим лиш ро- ходять ся мати яку будь Україну, як тим жидом ка- ря: „Хоч — ківая". Таї нема дивоти. Тій украї- нській буржуазній інтеліген- ції розходить ся мати таку Україну, де вони могли мати посади і, луплючи шкіру з рідного народу, розвивати українську бур- жуазну класу. Тому вона з таким лехким серцем го- дять ся на всілякі подїли України.

Зброя виволу у тих пан- тів теж не дуже страшна: „інформація чужих наро- дів"... Для того вони кло- почать голови українсько- му пролетаріатові в Стей- тах жадаючи від не- го грошевого попертя, а воно будуть виволати.

„Інформації чужих наро- дів?.. Щоб чужі народи (зрозумій буржуазія вли- пих народів) вплинулиє за Україною, треба, щоб ви бачили собі інтерес в У- країни. І от сі „магюрники" старають ся пояснити бур- жуазам цілого світа яка Україна богата і які зиски

Встановлене Першемаяського Св'ята.

Двадцять сім літ тому назад, поверх чверть столі- тя вже пройшло, — свят- ковано вперше велике робі- тничє св'ято, св'ято 1 го Мая.

На париськім конгресі 1889 року, як на ново засо- вано Соціалістичний Ітер- націонал, ухвалено свят- кувати день 1-го Мая як ве- лике, міжнародне, робітни- чє св'ято, святкувати сеї день як маніфєстацію вели- ких кльчів, під якими ве- деть ся новочасна виволь- на бортьба соціалістично- го пролетаріату, як маніфє- стацію боевих кльчів ново- часного революційного со- ціалізму.

На париськім конгресі по- рішено що року святкува- ти день Першого Мая. І в рік опісля, двадцятьсім літ тому назад, вперше свят- кував цілий соціалістичний світ своє велике св'ято!

Перше масє св'ято! Я- кий тоді страх переймав всі павуючі сфери! З яким пореляком вижидали сього страшного дня і „могучі міра сього" і філістри ціло- го світу. Здавало ся їм, що се в той день 1-го Мая роз- пичнєт ся кривава розпра- ва зі всіма представителя- ми старого світу, зі всіма тими, що жите своє та іс- тьованє звязали з теперіш- ним суспільно-політичним ладом. Може бути, що се несвідомо лякала їх та не- покоїла совість, що се ля- кала їх раби, що станули в один боевий ряд в великій боротьбі за виволєненє люд- ства з кайдан неволі, вив- ську і темноти.

З незвичайною тривогою вижидали тоді в сферах па-

В краях, де нуджа мас ширить ся в забітників реформи муніципальні, захоплю- ванє управи міст і громад під заряд робіт- ників. Очевидно жадні муніципальний уряд не може запровадити соціалістично- го устрою, ає звичайно улекшує робітни- кам борбу о підвистєне платні, перепрова- джує звязяки суспільної господарки, обій- ваючи різні галузи промислу на власність суспільности, підносить добробит робіт- ничої класи, показує в який спосіб можна використати уряди на доброго суспіль- ства, в протиставленю до господарки „старих партій" використовуючих свою політичну силу на користь малої кільки капіталістів.

Після нашої гадки, реформаторська політика, виборча бортьба, захоплюване управ міст, може тільки піднести револю- ційний настрій, серед робітників, може в своїх результатах тільки збільшити класове усвідомленє а ніколи зменшити.

Соціалістичний робітник набирає пев- ности в свої власні сили, розуміє доскона- ло зміст суспільного жита, знає, що видо- буваючи ся з бід і неволі зближає ся до устрою свободи. Такий робітник знає вже що зробити завтра, коли зміцнить свої ор- ганізаці і здобуде своїх товаришів праці для соціалістичної партії, знає, що завтра вже буде міг перепровадити в здобутім через себе міські закони даючі йому чисті мешкальні дільниці, закони даючі йому гар- рантию, що в часі страйку він не буде битий палками, закони, котрі на користь мел- канців віддадуть трамвай, фабрики воду, достави угля, забезпечуть його в разі хо- роби від лікарського вивиску, дадуть

його дігма лобрі школи і т. п.

Анархіст або анархіуючий синдика- ліст, котрий має повну губу „революцій- них" фраз, потрафить ставляти неозна- чені гороскопи якогось страйку, котрий вибухне десь, колись, в часі дуже неозна- чених, і з філь того страйку виїде як- грєцька богиня з морської піни — якийсь устрій, і в котрім не буде жадних законів, жадного уряду.

Анархістично — синдикалістична, ре- волюційна" фразеологія провадить до замрочена розумінє. Але мрачні мрії про страйк, котрий колись до нас прийде, мільони негацій, коли ходить о позитивну роботу, висміявання політичної акції — се власне „динона", „адорова" тактика пролетаріату і строго „революційна!"

Реформаторська політика соціалісти- чної партії є конечно потрібна для приго- тованя революції. Очевидно, обов'язком со- ціалістичної партії є представляти робіт- ничий клас ясно і виривно в пресі і на ві- цах остаточні цілі соціалізму, соціальну революцію, маючи доквані перевороту в суспільних обставинах.

Робітничий рух осягаючи численні ко- ристи реформаторської політики, і вида- чя розв'язанє суспільного питання в проле- тарській революції, не піде тоді на син- дикалістично — анархістичні бездорожя, ані також на бездорожя реформаторської бляги капіталістичних реформаторів.

Одне і друге е для робітничої класи однаково шкідливе.

вучили кляса першої маніфестації всевітньої відноленого соціалістичного Інтернаціоналу.

Тривога пануючих кляса була не тільки тривога бездумних філістів, се була в великій мірі нечиста совість верховодів державних, що бачили, як переслідуючий, гонений „внутрішній“ ворог зростає в силу, як безуспішною показується політика „крови

і велла“, політика „вмислових законів“, якою хотіли премудрі мужі державні здавати визвольний рух повчаного пролетаріату.

У.Ф.С.П. очистишь з буржуазних впливів.

Теперішня європейська війна скрутила в одного соціаліста з дороги відродженого соціалізму тай пхнула у вир повнізму. Сталося було се і в нашою братньою організацією „У. Ф. С. П.“ в Сполучених Державах. Усі пам'ятають з якою ідеєю напали були лідери „У. Ф. С. П.“ на т. Крата за його виступ проти злуки „У. Ф. С. П.“ з українською буржуазією в Сполучених Державах. Усі ще пам'ятають, як наших членів в У. Ф. С. П. не тільки не прийняли до „У. Ф. С. П.“, а навіть посядувано у якийсь шпіонажі на користь Росії та Англії — лише за то, що ті не годились попірати австрійсько-німецький бік, а стояли за інтернаціоналом, за гаслом: „Війна війні.“ Та, мовляв, час є найкращим лікарем. Поволі в рядках „У. Ф. С. П.“ націоналістична зараза пішла на бік і ми дістаємо вістки майже з усіх відділів „У. Ф. С. П.“, що скрізь члени голосують проти спільної праці в буржуазною „Ф. У. З. Д.“ А повище „Спростоване“ особливо „заява в ч. 12 „Робітника““ покazuje, що дійсно „У. Ф. С. П.“ видрапується з націоналістичного чортюрія.

Кажемо „видрапується“, а не видрапується, тому, що нічого ще офіціально не проголошено в сій справі. Тамчасова Екзекутива мовчат мов не стуге, а в „Робітнику“, органі федерації вічно „вкрадають ся нечесті“. То не знайте чи не з мусу д. Крук містив ту „заяву“? А кількитих „вечюстість“ ще має д. Крук до „спростована“ — копіці! Хоч приміром спілка з „Народною Волею“, обчернене Канадійськми товаришів, Боряскові „вернятка“ і инше „ему же ність числа“... Тому поки офіціально Екзекутива не проголосить свого становища в національній справі, ми стримуємось твердити, що „У. Ф. С. П.“ уже видрапується... Але всеж таки в великою радістю вмітаємо ті відділи „У. Ф. С. П.“, що працюють над звільненем „У. Ф. С. П.“ з буржуазної омани. Самі ми вичікуємо нетерплячи ту хвилину, коли побачимо в „Робітнику“ тверду заяву цілої „У. Ф. С. П.“, що вона є дійсною дачиною Інтернаціоналу.

Далі подаємо саме спра-

водаве:

Спростоване.

Філадельфія, Па. ДО РЕД. „Робітника“.

Ми члени українського відділу У. Ф. С. П. ч. 4. в Філадельфії зібрані на адміністративним засіданню дня 2-го цвітня, обговорювали різні справи між иншим справу протоколу Ньюарської Окружної Конференції відділів У. Ф. С. П., котра відбулася дня 13 Лютого 1916 року в Ньюарку. Справа має ся так, що нема усіх точок, які були ухвалені на повище згаданій конференції після справовання нашого делегата в порівняню з надруківаним протоколом в „Робітнику“. Ми запитали, що не поміщено в „Роб.“ дві точки: перша точка — Національне питання, по довшій бесіді тов. Гладкого ві взгляду на се, що більшість української інтелігенції в Європі попірає справу визволення України надіючись лише на поміч пануючих монархів як рівнож те саме робить Америкауска Україноська Інтелігенція, тому ухвалено більшістю голосів не брати з ними участі в їх роботі, котра була рішена на Українським Сеймі в Нев-Йорку. Словом вірвати з нами всіяні аносні.

2) Точка, відновити революційний комітет, котрий вже був сазаваний з початку війни і котрий мав єбарати всіяні фонди на вспомагане Соціалістичного та революційного руху серед Українців в Америці і в Росії та де лише такий знаходиться.

Отсих згаданих двох точок нема поміщено в „Робітнику“. Тому наш відділ жадає як найкорше помістити їх в „Роб.“ як рівнож запитуємо редакцію з яких причин редакція не помістила? Ми сумніваємо ся, щоб редакція не хотіла помістити хваб що можливо помиляка зайшла. Буває таке, що декотрим одиницям, не вподобает ся дещо однако після засади Соціалізму не повинно би сего бути, тому просимо Ред. як найкорше сю справу залагодити ва сторіжках в сльдюючим часі — „Робітника“.

ВІД РЕДАКЦІЇ „Робітника“.

В протоколі окружної конференції відділів У. Ф.

О. П. в Неварку, що був надрукований в 10 ч. „Робітника“ викалась нечестість а іменно: текет заява, предложений на конференції тов. Гладким, не опублікований так, як він був зредатований. Сталося се не з вини ред. а очевижно з вини секретарів конференції, які не подали тексту повністю. Ми отримали повний текст заяви який отсе й подаємо тепер:

ЗАЯВА НЬЮАРСЬКОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ.

Теперішня Європейська війна є насильством пануючої кляси над клясою робітничою.

Під примусом державних законів рекрутовано синів пролетаріату в ряди милітаріама.

Силою учено їх в касарнях брато убійного ремесла. Відтак вишколені і умудрованих пролетарів на базане та в інтересі пануючих кляса, вислано на поле бою, щоб єі взаімю себе мордували.

Звєстатованим фактом є, що всі десь воюючи держави ведуть війну забору імперіялістичну, конечно вираховано на користь богатим клясам.

Ціль війна: поширити границі своєї держави, підбрати як найбільше земель, для добра і користі ароми слового капіталу, та привернути на службу пануючому капіталу нові народи.

Здобутки жорстокої війни, перейдуть відтак в руки богатих клас, для їх безмежного висиску.

Ті, в інтересі котрих ведеться війна, ті сю війну викликали задля жадоби своїх богацтв, сядять безжурно за сотками миль від страшних военных операцій. За то їх раби, працююча кляса яка крім смерті, каліцтва, сграшних мук, аруйнвання родни, холоду і голоду — жадних користей не ввнесе, сточує смертельні болі ва інтересі своїх вчорашніх гоубителів.

Знаючи дійсню причину і наслідки війни, заявляємось за товаришами францудзькими і німецькими які брали участь в Цімервальдській Конференції, що „та війна не є наша війна“, і як таку ми побороєм wraz з ПІ лемієрними визвольними місіями.

Стоїмо при Цімервальдській маніфесті.

За свободу всіх поневоленних.

За єдність і братерство всіх праціючих!

Наша війна, за наші інтерес, се борба двох нерівних клас убюгах упосліджених і голодних, з богатими вселадними та ситими!

Шевченківське Св'ято.

Відділ У. Ф. С. П. в Отава, Онт. устроїв дня 5-го цвітня с р. св'ято в нагоді 55-літніх роковин смерті незабутного Ватяка Тараса Шевченка. Св'ято відбулося в льокалі відділу під ч. 268 Рочестер ст. Учасників св'ято було досить поваж-

не число.

В програму св'ята входило: вступне слово тов. Н. Клодійського, вичит про Т. Шевченка т. Ф. Марана, сьпівні і деклямації. Т. Колодницький розказав в своїй промові хто був такий Шевченко, згадав за російську революцію в 1905 році, говорив про заборони російським урядом св'яткувати Шевченка та будувати йому пам'ятник і т. п. Говорив також т. Н. Воцян котрий агадав за нинішню війну та її причини і звавало організації в соціал-демократичну партію, котра може нас вибавити з калітатістичної неволі. Відсви́ванем похоронного маршу св'ято закінчено.

І. Касян, секр.

Соціалістичні курси у Вінніпегу.

Дотепер т. Крат дав 8 відчитів у Вінніпегським відділі, а з в Елмвудським. ВІННІПЕГСЬКИЙ ВІДДІЛ:

1. Соціалізм а Анархізм.
2. Соціалістичні партії і робітничі організації в Канаді.
3. Капіталістичні партії в Канаді.
4. Жінка а соціалізм.
5. Націоналізм а Інтернаціоналізм.
6. Революційний дух в творач Шевченка.
7. Ідеї революції 1905 р.
8. Винародження Українців в Канаді і як йому запобічи.

ЕЛМВУДСЬКИЙ ВІДДІЛ:

1. Соціалізм.
2. Соціалізм а революція.
3. Анархізм.
4. Соціалістичні партії і робітничі організації в Канаді.

Далі т. Крат ще має дати сльдюючі вкллади: 1) Українська національна справа, 2) Кооператива, 3) Матеріалістичне розумінє історії, і инші, як час дозволить.

Тож поки відчити ще йдуть визнаємо наше робітничество у Вінніпегу брати численну участь в сих соціалістичних курсах.

Спростоване.

В З. числі „Робочого Народу“ в заяві від Екзекутиви п. з. „Чому не було сиравозаваня“ було подано, що „робота членів елмвудського відділу [котрі розписали були по відділах листів і звивали в них явнішні відділи домарати ся від Екзекутиви справозавана „Р. Н.“] вносять непорозумінє між членами патії і заслуге на вагану.“ Тому, що на засіданню елмвудського відділу, на котрім був присутним т. Дьвола, секретар Е. К., члени елмвудського відділу заявляли, що писанем листів вони не мали на цілі вносити якесь непорозумінє або кінути підозрінє на теперішню Екзекутиву і висказали П своє довірє. — Е. К. заявляє отсим, що свої слова сказані в з. ч. „Роб Народу“, відкликую.

А Дьвола, секр.

Пресовий фонд „Роб. Нар.“

Гемілтон, Онт. В. Май-данський \$1.00.

Савт Сте. Мері, Онт. Зло-жищі сльдюючі товариші: І. Вирата, М. Андрейко і М. Попик по \$1.00; І. Загарук і О. Герелеван по 50ц.; Д. Шарабуря \$2. Равом \$8.00.

В Амстердамі коносаєт, що подорожжі прибувші з Берліна оповідають, що на улиці в Берліні одна жєнщина двічі стрілила до Ле-вєхта, соціалістичного пола, однако хитрила. П арештовано.

Важно!

На увагу тим, що ко-дуть наукових књижок. Сими днями ми на-купи дуже цїкаві і нау-ковї књижки, за якими дїє Українцями був великий попит.

Коли бажаєте гарної наукової књижки, так сейчас замовте собі сль-дуючі:

Про полові справи 30ц. (Четверте виданє)

Домашня Писар, або як писати лис-ти по англійски 75ц.

Чужові оповіданя:

Річальдо Річальдіні 25

Діявольська справа 25

Іван Дурак (Толстої) 25

Просимо вислати замовленя на адресу:

UKR. ROBITHNYCSA
Kuyharnia
569 SELKIRK AVE.
WINNIPEG, Man.

Читайте і ширіть ВИДАНЯ БІБЛІОТЕКИ „НОВИЙ СВІТ“!

Богословський	10ц.
Наш Промієтє	10
Червоий Кофар, найкращі ді-сіні і деклямації	10
Америкаський Робітник	10
Робітничя Чарґана	15
Біблія капіталіста	5
Золото і жузда в Америці	10
Жінка і соціалне питання	10
Калєндар „Новий Світ“ на 1916 рік в гарний образками і цїкавіх вістох	25
„Добра Новина“ поод. число	10
Переписні картка по 100 карткох за	\$1.35

Пішїть по них на адресу:

NOWYJ SWIT,
Box 1051, Montreal, Que. Can.
Хто пришле 5 дол., той дістає за 10 дол. књижок.

ВСЕНАРОДНА ЗАГАЛЬНА КАНЦЕЛЯРІЯ.
834 MAIN ST. WINNIPEG, MAN.

Виробляємо всіяні урядові контракти, виробляємо позички, Аску-руємо від воєни. Продаємо піфкрати до Європи і назад. Перевеза-ємо гроші до всіх частей світа. Куупемо, продаємо і мінїємо лєги-доми і фарми.

Вашителі Канцелярї є вам добре знанї

J. G. KIMMEL урядовий нотар.
W. N. KOLISNYK управитель.

Всяку переписку шлїть на адресу:
J. G. KIMMEL & Co. 834 Main St. Winnipeg, Man.

ОФІС і МЕДИЧНА ЛЯБОРАТОРІЯ

Д-ра ІВАНА КОСТЯ ПАЗДРІЯ

Першого і одинокого українського лікаря в Канаді.

Містять ся під ч. 259 SELKIRK AVE. WINNIPEG, MAN.

Доходячих пацієнтів приймаєтє в сльд. годинах: від 10-12 рано, від 2-5 по полудні і від 7-9 вечером.

Пам'ятайте адресу:

DR. I. G. PAZDREY
259 Selkirk Ave. Winnipeg, Man.
Phone St. John 1506

Родимці!

Чи хочете забезпечитись на \$1000, на випадок каліцтва, тяжкої слабости або смерті?

Если так то вступаєте в члени до УКРАЇНСЬКОГО ЗАПОМОГОВОГО ТОВАРИСТВА в КАНАДІ.

Виславшісь в члени Укр. Зап. Тов. в Канаді, Ви забезпечуєте себе і свою родину. Во ва випадок каліцтва, тяжкої слабости дістаєте вапомогу; а вразі смерті, Ваша родина є спадковимді дістаєте помертє.

Членське платить ся лише через двадцять роки по \$10 на рік. По двадцятьох роках член перестє платити однак є членом і має право до вапомоги на \$1000.

Членом товариства може бути кожда особа, мушчина або жєнщина скінциши 16-тє а не більше як 45 років свого життя.

Цял Товариства гарна і пожиточна, тому кождий Українєць і Укра-їнка повинні належати до УКРАЇНСЬКОГО ЗАПОМОГОВОГО ТОВАРИСТВА в КАНАДІ.

ПАМ'ЯТАЄТЕ РОДИМЦІ, що в єдності є сила, а помагати собі всіяні-но то се діє св'яте.

Ті що хочуть вступаити в члени або знатись зорганізованем Відділу по других містах, фармак або місточках, зводять лисати на адресу:

The Ukrainian Benevolent Society of Canada
9717 JASPER AVE. EDMONTON.

Р

ПОРЯДКО

РІК VIII.

Страйки в З Держав

Майне застрайку

Непорозуміня ведєня осьмигод праці, що розбиро на конвенції в Патєвіл. Па дов-клямованя ма-отрайку в околіго вугля. Заст-16,000 майнерів. Васт і Паттер-фія і Рідінг комп-ли зовсім, позаяк не хочуть скоршр роботи, аж доки внасть компанія динного дня пра-

Страйк в Джерзі по-ся.

Положенє страйку ті Нью Джерзі вчє-дуже поважне, стало ся се в повї-Около 4 тисячі р-по кравецьких аложило роботу і п-мисл сего стейту у-луви ставув зовсім

Розрухи ст-ві в Браддо

Воєнне право і пер в околиця Бр-оци кривавих розр-їтрі 18. полку по-тролюють вулиця а що ні година, до міста нові від-ді. Військо висла-порядженє губер-на жадає місцев-фа. Помимо того, ком панував п-спокій, провід-бітників з журу-ють приходу війс-ета. Вони вказую-що прихід стейт-ська до пітебурє-їді все був сигнал-вях вибухів. Під-нагод стейтова м-но не хотїла ст-товпи, коли дієт-пракає.

Жертви онодій-ного дня виносят-тих і трицять р-ранених трох лє-раючих в шпир-провідників стра-ходить ся в вязн-ними молода дівч-Вел.

Нью-Йорк, 11-го Около 5,000 ро-фєбриках желїз-сегодня на отра-